

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Clasa pregătitoare și clasa I

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului
- Dumnezeu se face cunoscut omului
- Viața creștinului împreună cu semenii
- Mari sărbători creștine

De asemenea, la nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară dezvoltată în jurul unor **teme majore**: *Dumnezeu este cu noi prin descoperire și iubire* (la clasa pregătitoare); *Omul este cu Dumnezeu prin credință și rugăciune* (la clasa I); *Dumnezeu este iubire* (la clasa a II-a). Având ca scop familiarizarea copiilor cu domeniul religios, aceste teme orientează formularea competențelor specifice, precum și construirea situațiilor de învățare într-un mod flexibil și creativ, în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Astfel, conținuturile învățării se subordonează atât domeniilor, cât și temelor majore.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum și elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă școlară propune o **ofertă flexibilă**, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii bazată, în esență, pe *stimularea învățării prin joc*, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variabile ale elevilor.

Programa școlară pentru disciplina *Religie* reprezintă o ofertă curriculară care are alocată o oră pe săptămână în trunchiul comun al planului-cadru de învățământ, în cadrul ariei curriculare Om și societate.

Studiul disciplinei *Religie* urmărește o dezvoltare progresivă a competențelor prin experiența specifică vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-attitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Pentru a asigura un cadru coerent al predării *Religiei* în școală, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale și specifice, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de conținuturi este elaborată de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale

Clasa pregătitoare	Clasa I
<p>1.1. Recunoașterea unor elemente de bază ale credinței religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții despre importanța lui Dumnezeu în viața omului - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor, relevante din punct de vedere religios (ajutarea semenilor, participarea la slujbele Bisericii, rugăciunea etc.) - realizarea unor desene/ lucrări practice în care se reflectă informațiile primite prin intermediul cântecelor, rugăciunilor, textelor biblice prezentate - exerciții de realizare a închinării (gestul închinării, cuvintele însoțitoare) - explicarea semnificației gestului închinării 	<p>1.1. Descrierea unor aspecte de bază ale credinței religioase, prin apelul la experiența proprie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe tema rolului credinței în Dumnezeu și a rugăciunii, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - prezentarea asemănărilor și a deosebirilor dintre rugăciune și rugămintă (dialoguri, desene, jocuri de rol, povestiri) - identificarea, în imagini și texte, a unor persoane biblice și a unor sfinți - descrierea unor aspecte legate de biserică, înțelegând ca locaș de rugăciune al creștinilor - descrierea unei biserici cunoscute - reprezentarea într-o compoziție plastică a unei biserici - identificarea unei biserici dintr-o serie de imagini date
<p>1.2. Observarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi</p> <ul style="list-style-type: none"> - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora - exerciții de identificare a calităților celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.), prin desene, dialoguri etc. - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu” 	<p>1.2. Identificarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi și a exemplurilor unor persoane din Biblie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema comportamentului diferitelor persoane (din viața de zi cu zi, din Biblie, din povești cu conținut moralizator etc.) - audiții de povestiri care evidențiază rolul credinței în Dumnezeu - discuții pe tema rolurilor rugăciunii, participării la slujbele bisericii și protejării naturii, pornind de la

Clasa pregătitoare	Clasa I
	<p>exemple date (personaje din povestiri, persoane biblice, sfinți etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizarea unor imagini pe diferite teme: „Rugăciunea”, „La biserică”, „În natură” etc. - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”, cu aplicații la diferite contexte relevante (rostirea rugăciunii, comportamentul în biserică, grija față de natură etc.)
<p>1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin în contexte de viață familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (în familie, școală, biserică, comunitate etc.)</i> - <i>studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor (persoane din viața cotidiană, persoane din povestiri biblice, personaje din desene animate sau din povești etc.)</i> - <i>jocuri de rol: „Cum mă comport când...?”; „Cum procedez dacă sunt în situația...?”</i> - <i>exerciții de analiză a unor comportamente care încalcă valorile morale</i> - <i>vizite la biserică</i> 	<p>1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin într-o serie de contexte de viață reale sau imaginare</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.)</i> - <i>recunoașterea, în diferite contexte date, a respectării/ încălcării anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini etc.)</i> - <i>stabilirea, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă</i> - <i>dialog pe tema regulilor de comportament religios: „Cum procedez când merg la biserică...?”; „Care este locul meu în biserică?...”; „Cum ne rugăm...?”</i>

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa pregătitoare	Clasa I
<p>2.1. Asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte, la propunerea adultului</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>exerciții de identificare a rolurilor sociale ale diferitelor persoane (copii, părinți, profesori etc.) și a responsabilităților corespunzătoare fiecăreia dintre acestea</i> - <i>dialoguri pe teme privind colaborarea în diferite grupuri de apartenență</i> - <i>participarea la activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc.</i> - <i>jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.)</i> - <i>studii de caz pe tema ajutorului oferit celorlalți</i> 	<p>2.1. Manifestarea interesului pentru asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea responsabilităților personale în diferite grupuri de apartenență (familie, școală, grup de prieteni etc.)</i> - <i>audierea unor povestiri care evidențiază exemple de asumare a unor roluri și responsabilități în anumite grupuri</i> - <i>jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.)</i> - <i>distribuirea de roluri pentru fiecare participant în rezolvarea unor sarcini de lucru simple, în grupuri mici</i> - <i>exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate în activități de grup, pentru fiecare elev</i> - <i>prezentarea unor cazuri relevante pentru teme: importanța ajutorului oferit celorlalți, rolul rugăciunii pentru membrii diferitelor grupuri de apartenență</i> - <i>dialog pe tema rolurilor și responsabilităților diferitelor persoane în biserică (preot, credincioși etc.)</i> - <i>organizarea unor activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc.</i>
<p>2.2. Identificarea unor elemente comune și de diferențiere între oameni</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>exerciții de identificare a unor elemente de diversitate (aspect fizic, limba vorbită, calități, comportamente, lucruri sau mâncăruri favorite etc.)</i> - <i>exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora (argumentarea opiniei proprii în spiritul toleranței față de opinia altora)</i> - <i>participarea la întâlniri cu persoane din comunitate, pe teme relevante din punct de</i> 	<p>2.2. Observarea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dialog pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență</i> - <i>jocuri de dezvoltare a imaginii de sine și a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv (jocuri de descriere a calităților proprii/ ale colegilor, jocuri de rol „Întreabă-mă și eu îți spun despre mine” etc.)</i> - <i>studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația...?”</i> - <i>exerciții de identificare a unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței,</i>

Clasa pregătitoare	Clasa I
<p><i>vedere educațional</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la dialoguri având ca subiect „Persoanele cu nevoi speciale” - studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația ...?” - audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță 	<p><i>pornind de la realități din viața școlii și a comunității (existența elevilor de diferite confesiuni în clasa de elevi/ școală, existența unor biserici/ locașuri de cult aparținând altor culte/ religii în localitatea lor etc.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog privind rolul rugăciunii pentru propria persoană și pentru alții audierea unor texte simple, în proză sau în versuri, care evidențiază adoptarea de atitudini pozitive față de propria persoană și față de alții

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa pregătitoare	Clasa I
<p>3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase cunoscute</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza auditei unor texte biblice și din viețile sfinților - descrierea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Nicolae și a altor sfinți - audierea și/ sau învățarea de scurte rugăciuni, cântări, colinde etc., cu explicarea pe înțelesul copiilor a expresiilor și a termenilor religioși întâlniți 	<p>3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea unor enunțuri, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) pe tema unor evenimente religioase - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - observarea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului, a Sfântului Apostol Andrei și/ sau a altor sfinți - audierea și/ sau învățarea unor rugăciuni, cântări religioase, colinde etc. - organizarea unor serbări școlare

Clasa pregătitoare	Clasa I
<p>3.2. Identificarea unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la discuții privind evenimentele religioase din viața omului (botezul, nunta, ziua onomastică etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători creștine - exerciții de învățare a unor colinde și cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme religioase („Cum am sărbătorit Crăciunul”, „Cum ne pregătim de Paști” etc.) - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia diferitelor sărbători religioase 	<p>3.2. Prezentarea unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialog pe tema diferitelor sărbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modalități de pregătire pentru celebrarea evenimentului, alte obiceiuri etc.) - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte cu diferite teme („Despre colind”, „Natura altfel, în fiecare zi”, „Cum sărbătorim Crăciunul”, „Cum ne pregătim de Paște” etc.) - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători religioase participarea la sărbătorile comunității - învățarea unor poezii, la alegere, cu referire la marile sărbători religioase

Conținuturi

DOMENII	CLASA PREGĂTITOARE	CLASA I
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<p style="text-align: center;">Dumnezeu este cu noi prin descoperire și iubire</p> <p>Dumnezeu ne-a creat din iubire</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omul este cea mai importantă ființă de pe pământ (omul, ființă creată de către Dumnezeu; omul și celelalte ființe de pe pământ; rugăciuni de mulțumire către Dumnezeu etc.) - Sunt copilul lui Dumnezeu și al părinților mei (raportarea copiilor la Dumnezeu; raportarea copiilor la proprii părinți; ascultarea față de Dumnezeu și față de părinți etc.) - Ce înseamnă să fiu creștin (Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu venit între oameni; cum devin creștin; semnul Sfintei Cruci etc.) - Cum vorbesc cu cei din jur (rolul comunicării în viața omului; reguli simple de comunicare etc.) - Ce simt față de ceilalți (iubirea aproapelui; forme de manifestare a sentimentelor; exemple biblice, din viețile sfinților și din viața de zi cu zi, relevante etc.) - Cum mă comport ca un creștin (reguli de comportament creștin; modele de comportament creștin, în diferite contexte; exemple concrete de fapte bune; efectele faptelor bune etc.) - O zi din viața mea de creștin (principalele aspecte ale vieții religioase într-o zi obișnuită, duminica și într-o zi de sărbătoare; exemple concrete etc.) 	<p style="text-align: center;">Omul este cu Dumnezeu prin credință și rugăciune</p> <p>Omul își arată iubirea față de Dumnezeu în biserică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biserica este casa lui Dumnezeu (locul în care Dumnezeu este prezent tot timpul; locul unde oamenii participă la slujbe duminica și în sărbători; închinarea la trecerea pe lângă biserică etc.) - Cum arată o biserică (aspecte de diferențiere față de alte clădiri; aspecte specifice unei biserici; împodobirea unei biserici etc.) - Cum Îl primesc pe Dumnezeu în biserică (ce este Sfânta Liturghie; ascultarea cuvântului lui Dumnezeu; primirea Sfintelor Taine etc.) - Cu cine mă rog în biserică (rugăciunea împreună cu preotul și cu alți credincioși; persoanele cu care relaționez: preotul, cântărețul, alți membri ai comunității etc.) - Cum mă comport în biserică (comportamentul în biserică și în curtea bisericii; ținuta vestimentară etc.) - Ce fac eu pentru biserica mea (ajutorarea membrilor comunității; implicarea în activități organizate la biserică; participarea la corul bisericii etc.)

<p>Dumnezeu se face cunoscut omului</p>	<p>Dumnezeu este întotdeauna cu noi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu ne-a dăruit o lume frumoasă (frumusețea creației; natura și oamenii; ocrotirea naturii de către om etc.) - Iisus Hristos iubește copiii (cine este Domnul Iisus Hristos; Mântuitorul binecuvântează copiii etc.) - Maica Domnului este ocrotitoarea copiilor (cine este Maica Domnului; Maica Domnului L-a ocrotit pe Pruncul Iisus; icoana Maicii Domnului cu Pruncul etc.) - Îngerii sunt păzitorii copiilor (cine sunt îngerii; prezența îngerului păzitor în viața creștinului etc.) - Sfinții sunt prietenii lui Dumnezeu și ai copiilor (sfinții sunt oameni care L-au iubit pe Dumnezeu; exemple de minuni ale sfinților etc.) 	<p>Omul este ființa care crede în Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omul ascultă cuvântul lui Dumnezeu (auzim despre Dumnezeu din Biblie; Domnul Iisus Hristos le-a vorbit oamenilor; auzim despre Dumnezeu de la cei care cred în El etc.) - Omul se bucură de creația lui Dumnezeu (ce înseamnă creația lui Dumnezeu; perfecțiunea creației lui Dumnezeu; cum ne manifestăm respectul față de creația lui Dumnezeu etc.) - Biblia ne vorbește despre oameni credincioși (modele de credință din Vechiul Testament și din Noul Testament etc.) - Sfinții Apostoli sunt modele de credință (cine sunt apostolii; Sfântul Apostol Andrei: răspunsul la chemarea lui Iisus Hristos, credința în Învierea Lui, mărturisirea învățaturii Lui etc.) - Ce înseamnă să fii un om credincios (manifestarea credinței în particular și în mod public, prin cuvinte și fapte etc.) 	<p>Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu ne iubește pe toți (fiecare om este creat de Dumnezeu; Dumnezeu ne ocrotește în fiecare zi; Dumnezeu primește rugăciunea fiecărui om, în limba în care e rostită etc.) - Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim (Dumnezeu ne-a transmis cuvântul Său în Biblie; L-a trimis pe Fiul Său în lume; este prezent permanent cu noi; ne-a pus în suflet dorința de a-L cunoaște și de a-L iubi etc.) - Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire (evenimentele principale din viața Domnului Iisus Hristos; iubirea pentru semenii – cea mai importantă învățătură a Mântuitorului etc.) - Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om (ce este o minune; exemple de minuni făcute de Domnul Iisus Hristos etc.) - Maica Domnului, îngerii și sfinții săvârșesc minuni (Maica Domnului, îngerii și sfinții, rugători pentru oameni la Dumnezeu; exemple de minuni făcute de Maica Domnului, de îngeri, de Sfinții Apostoli, de alți sfinți etc.)
<p>Viața creștinului împreună cu semenii</p>	<p>Dumnezeu ne învață să ne ajutăm unii pe alții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familia mea (ce este o familie; relațiile dintre membrii familiei; activități religioase în familie etc.) - Sunt creștin și la școală (școala, locul unde învăț; relația cu adulții și cu copiii la școală; atitudinea față de mediul școlar etc.) - Primii mei prieteni (copilăria și prietenia; colegi și prieteni; alegerea prietenilor; modele de prietenie etc.) 	<p>Omul se roagă lui Dumnezeu pentru sine și pentru alții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rugăciunea și rugămintea (prin ce se aseamănă; prin ce se deosebesc; exemple de rugăciuni și de rugăminti etc.) - Omul vorbește cu Dumnezeu prin rugăciune (ce este rugăciunea; Domnul Iisus Hristos s-a rugat Tatălui etc.) - Când, unde și cui mă rog (momentele în care ne rugăm; locurile în care ne rugăm; modul în care ne rugăm etc.) - Pentru cine mă rog (rugăciunea pentru 	<p>Oamenii își arată iubirea unii față de alții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oferirea de sfaturi și învățături (de ce avem nevoie de sfaturi și învățături; de la cine primim și cui oferim sfaturi și învățături; exemple de sfaturi și învățături primite de la Mântuitorul Iisus Hristos etc.) - Recunoștința față de cei care ne fac bine (ce este recunoștința; exemple biblice de persoane care și-au arătat recunoștința față de binefăcători; modele din viața de zi cu zi de răsplătire a celor care ne fac bine etc.)

	<ul style="list-style-type: none"> - Preotul în viața mea (cine este preotul; prezența preotului în viața copilului etc.) - Creștinii din biserica mea (descrierea bisericii la care merg; rolul și locul preotului și al credincioșilor în biserică; activități comune cu membrii parohiei etc.) - Oamenii din lumea întreagă (diversitatea oamenilor în lume; activități de ajutorare a semenilor etc.) 	<p>propria persoană; rugăciunea pentru părinți și ceilalți membri ai familiei; rugăciunea pentru toți oamenii etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Binefacerile rugăciunii (împlinirea cererilor de folos; întărirea relației dintre semeni; primirea înțelepciunii de la Dumnezeu etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Iertarea celor care ne fac rău (ce este iertarea; de ce avem nevoie de iertare; modelul de iertare oferit de Mântuitorul Iisus Hristos; exemple biblice și din viața sfinților de iertare; exemple de iertare din viața de zi cu zi etc.) - Ajutorul dat celor bolnavi (cum ne comportăm față de cei bolnavi; exemple biblice de ajutorare a celor aflați în suferință; forme de ajutorare a celor bolnavi din jurul nostru etc.) - Ajutorul dat celor singuri (cum ne comportăm față de oamenii singuri; exemple biblice de ajutorare a celor singuri; forme de ajutorare a celor singuri etc.)
Mari sărbători creștine	<p>Nașterea Domnului, darul lui Dumnezeu pentru oameni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nașterea Pruncului Iisus, bucuria copiilor (Nașterea Domnului în Betleem; bucuria darurilor primite de la Moș Crăciun etc.) - Cum sărbătorim Crăciunul (împodobirea bradului; colindul; participarea la Sfânta Liturghie etc.) <p>Învierea Domnului, împlinirea darului lui Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bucuria copiilor la Florii și la Paști (bucuria copiilor la intrarea Domnului în Ierusalim; sfințirea ramurilor de salcie; bucuria copiilor la slujba Învierii etc.) - Cum sărbătorim Paștile (participarea la Sfânta Liturghie; salutul din perioada Pascală; ciocnirea ouălor roșii etc.) 	<p>Nașterea Domnului, în vers și în cântec</p> <ul style="list-style-type: none"> - Despre colind (ce este colindul; când se colindă; cine colindă etc.) - Nașterea Domnului în poezia creștină românească (o poezie la alegere) <p>Învierea Domnului, în vers și în cântec</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salutul creștinilor la Sfintele Paști (care este salutul creștinilor de Sfintele Paști; ce semnificație are; în ce perioadă se folosește etc.) - Învierea Domnului în poezia creștină românească (o poezie la alegere) 	<p>Crăciunul și Anul Nou – tradiții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tradiții religioase de Crăciun (mersul cu icoana, colindul și cântecele de stea, confecționare unei stele etc.) - Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou (împodobirea bradului; oferirea de cadouri; tradiții locale etc.) <p>Floriile, Paștile și Rusaliile – tradiții</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii (sfințirea ramurilor de salcie; sfințirea Pâinilor pentru Paști; împodobirea bisericii cu frunze de nuc sau tei și sfințirea holdelor la Rusalii etc.) - Tradiții populare de Paști (încondeierea ouălor; tradiții culinare; tradiții locale etc.)

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui mijloace de realizare și de explicare a temelor anterior menționate.

La clasa pregătitoare, propunem următoarea listă cu elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: „Toți, cu inima curată”; „Doamne, Doamne, ceresc Tată”; „Înger, îngerășul meu”; „Doamne, ține-i fericiți”; cuvintele care însoțesc semnul Sfintei Cruci, la începutul și la sfârșitul rugăciunii;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Copii, ascultați pe părinții voștri în Domnul că aceasta este cu dreptate” (Efeseni 6,1); „Bucurați-vă cu cei ce se bucură, plângeți cu cei ce plâng” (Romani 12,15); „Nu răsplățiți nimănui răul cu rău” (Romani 12, 17);
- audierea și / sau învățarea de **cântări religioase**: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi”; „Fie numele Domnului binecuvântat”; „Hristos a înviat!”;
- audierea și/ sau învățarea de **colinde**: „Astăzi S-a născut Hristos”; „Steaua sus răsare”; „Trei păstori”; „Am plecat să colindăm”.

La clasa I, propunem următoarea listă cu elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: „Tatăl nostru”; rugăciune pentru părinți; rugăciunea înainte și după masă;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Cereți și vi se va da, căutați și veți afla.” (Matei 7,7); „Rugați-vă unul pentru altul” (Iacob 5,16); „Doamne, ajută-mă” (Matei 15,25); „Și a privit Dumnezeu toate câte a făcut și iată, erau foarte bune” (Facerea 1,31);
- audierea și/ sau învățarea de **cântări religioase**: „Aliluia”; „Tatăl nostru”;
- audierea și/ sau învățarea de **colinde**: „Iată, vin colindători”; „Sus la poarta raiului”; „Sus, boieri, nu mai dormiți”.

La clasa a II-a, propunem următoarea listă cu elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: „Născătoare de Dumnezeu”; „Nădejdea mea este Tatăl”; „Doamne, de n-am avea pe sfinții Tăi rugători”;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 8); „Tu ești Dumnezeu, care faci minuni” (Psalmi 76, 13); „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14); „Să vă iubiți unul pe altul precum v-am iubit Eu” (Ioan 15, 12); „Să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul” (I Ioan 3, 18); „Iubirea nu face rău aproapelui” (Romani 13, 10);
- audierea și/ sau învățarea de **cântări religioase**: „Slavă Ție, Doamne, slavă Ție”; „Am văzut lumina cea adevărată”;
- audierea și/ sau învățarea de **colinde**: „Veniți astăzi, credincioșii”; „Viflaime, Viflaime”; „Coborât-a, coborât”; „Colind de Florii”.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analiza și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- portofoliul pe diferite teme, metodă ce permite exersarea lucrului pe grupe și dezvoltarea competențelor de colaborare, prin realizarea unor: desene, colaje, texte scurte, „cărți”, colecții de imagini sau fotografii etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, jetoane adaptate temelor abordate, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări Power-point educative, jocuri (cuburi, puzzle etc.), adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente; fișe pentru desen; jucării necesare derulării jocurilor didactice.

Care sunt contextele și mediile de instruire recomandate pentru activitatea la *Religie*?

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- **Învățăm în sala de clasă!** În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- **Mergem la bibliotecă!** Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să

participe la întâlniri cu diferite personalități.

- Vizităm biserica! Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.

- Ieșim în alte spații din afara școlii! Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei materii de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.

- Mergem în excursii tematice la mănăstiri sau alte lăcașuri de cult! Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de mănăstiri sau alte așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele mănăstirilor, se pot iniția dialoguri cu unii duhovnici, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu caracter sacru.

- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios! În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proxim sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.